

Sygn. akt V U 1627/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Krupińska

Protokolant: Anna Matwiejuk

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2013 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy S. G. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ponowne ustalenie wysokości emerytury

na skutek odwołania S. G. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 30 sierpnia 2013 roku Nr (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt V U 1627/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 sierpnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) odmówił S. G. (1) ponownego ustalenia wysokości emerytury. W uzasadnieniu wskazał, iż do akt sprawy nie zostały przedłożone nowe dowody mające wpływ na wysokość świadczenia.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył S. G. (1) podnosząc, iż nie zgadza się z wysokością pobieranego świadczenia. Jego zdaniem do ustalenia wysokości emerytury powinno się też wziąć pod uwagę 17 lat ubezpieczenia społecznego rolników.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS podtrzymał swoje stanowisko w sprawie wnosząc o oddalenie odwołania. Organ rentowy zaznaczył też, że przy ustalaniu prawa do świadczenia przyjęto 5 lat, 11 miesięcy i 18 dni okresu pracy w gospodarstwie rolnym – w zakresie niezbędnym do uzupełnienia do 25 lat.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Bezspornym ustaleniem jest, iż decyzją z dnia 14 marca 2007 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po

rozpatrzeniu wniosku odwołującego z dnia 05 marca 2007 roku, przyznał mu emeryturę począwszy od dnia 01 marca 2007 roku, tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek /k. 26 akt rentowych/.

Poza sporem jest też, że decyzją z dnia 22 marca 2013 roku dokonano ponownego przeliczenia emerytury S. G. (1) przyjmując do jej obliczenia podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne z okresu 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia – wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 59,03 %, zaś kwotą bazową z daty powstania prawa do emerytury była kwota 2.059,92 zł.

Przy ustalaniu okresu składkowego i nieskładkowego wymaganego do przyznania emerytury w wymiarze 25 lat organ rentowy przyjął 19 lat i 12 dni zatrudnienia w zakładach pracy. Poza sporem jest, iż odwołujący podlegał ubezpieczeniu w KRUS w okresach od 01.07.1977 roku do 31.12.1982 roku, od 01.01.1983 roku do 31.12.1990 roku, od 01.01.1991 roku do 31.12.1991 roku oraz od 23.07.1993 roku do dnia 16.05.1996 roku. Organ rentowy obliczając wysokość emerytury ustalił część składkową za okres pracy w gospodarstwie rolnym w wymiarze 14 lat i 6 miesięcy, tj. za okres od dnia 01.07.1977 roku do dnia 31 grudnia 1991 roku, natomiast nie ustalił tej części za okres od dnia 23.07.1993 roku do dnia 16.05.1996 roku, bowiem w tym okresie odwołujący opłacał jedynie składki a fundusz wypadkowy. Fakt ten nie był w toku niniejszego postępowania kwestionowany.

Z uwagi na to, iż odwołujący – jak już wyżej wspomniano – udowodnił okres składkowy /okres zatrudnienia w zakładach pracy/ jedynie w wymiarze 19 lat i 12 dni, organ rentowy przy ustalaniu prawa do emerytury przyjął jeszcze 5 lat, 11 miesięcy i 18 dni /spośród wymienionych wyżej 14 lat i 6 miesięcy/ celem uzupełnienia do wymaganych pełnych 25 lat okresu ubezpieczenia.

Zgodnie z art. 114 ust. 1 wymienionej wyżej ustawy, prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. W myśl ust. 2 tego przepisu, jeżeli prawo do świadczeń lub ich wysokość ustalono orzeczeniem organu odwoławczego, organ rentowy na podstawie dowodów lub okoliczności, o których mowa w ust. 1:

- 1) wydaje we własnym zakresie decyzję przyznającą prawo do świadczeń lub podwyższającą ich wysokość;
- 2) występuje do organu odwoławczego z wnioskiem o wznowienie postępowania przed tym organem, gdy z przedłożonych dowodów lub ujawnionych okoliczności wynika, że prawo do świadczeń nie istnieje lub że świadczenia przysługują w niższej wysokości; z wnioskiem tym organ rentowy może wystąpić w każdym czasie;
- 3) wstrzymuje wypłatę świadczeń w całości lub części, jeżeli emeryt lub rencista korzystał ze świadczeń na podstawie nieprawdziwych dokumentów lub zeznań albo w innych wypadkach złej woli.

W ocenie Sądu należy zauważyć, że przesłankami ponownej oceny uprawnień ubezpieczeniowych są „nowe dowody” i „ujawnione okoliczności”, istniejące przed podjęciem decyzji rentowej i mające wpływ na ustalenie prawa do emerytury. Odnosząc się do pierwszej podstawy wznowienia postępowania należy stwierdzić, że o ile organ rentowy nie posiada uprawnień do dokonania odmiennej oceny dowodów, na mocy których wydał już decyzję, o tyle wzruszenie takiego rozstrzygnięcia może być przeprowadzone w sytuacji przedstawienia nowych dowodów, podważających wiarygodność uprzednio zgromadzonego materiału dowodowego.

Z kolei ujawnione okoliczności, istniejące przed wydaniem decyzji, nie muszą być tylko faktami, na które strona nie mogła powołać się w poprzednim postępowaniu, lecz także takimi faktami, które powinny być znane przy dołożeniu należytej staranności, jednakże na skutek błędu, zaniedbania, przeoczenia czy nieznanomości przepisów nie zostały uwzględnione. Ujawnione okoliczności mogą zatem wynikać zarówno ze zgłoszenia nowych /nieznanych/ dowodów wpływających na odmienną od dokonanej pierwotnie ocenę stanu faktycznego, jak i stanowić podstawę do ponownego ustalenia prawa do emerytury w sytuacji wydania decyzji nieuwzględniającej lub błędnie uwzględniającej te okoliczności, które wpłynęły na wadliwe nabycie prawa do świadczenia lub przyczyniły

się do nieuzasadnionej odmowy przyznania uprawnień ubezpieczeniowych. Uchybienia organu rentowego przy ustalaniu prawa do emerytury polegać mogą na pominięciu istotnych dla danej sprawy okoliczności, od których istnienia zależy stwierdzenie spełnienia warunków powstania do tego świadczenia, nieprawidłowej wykładni przepisu prawa czy też bezprawnym działaniu ubezpieczonego lub innych osób. Konkludując, należy podzielić pogląd, że „ujawnione okoliczności” to określone w przepisach prawa materialnego fakty warunkujące powstanie uprawnień ubezpieczeniowych /tj. przesłanki nabycia prawa do świadczeń/ oraz uchybienia normom prawa materialnego lub procesowego, wpływające na dokonanie ustaleń w sposób niezgodny z ukształtowaną w ustawie sytuacją prawną zainteresowanego.

Niezbędnym warunkiem ponownego ustalenia prawa do świadczeń przed sądem ubezpieczeń społecznych jest powołanie przez organ rentowy nowych dowodów lub wskazanie okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, które mogą mieć wpływ na istnienie tego prawa /tak Kamil Antonów, Komentarz do art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS, Lex 2103/.

Zdaniem Sądu należy też zauważyć, iż obowiązek udowodnienia faktów spoczywa na osobie, która wywodzi z nich skutki prawne /art. 6 kc/, stąd też na odwołującym ciąży obowiązek przedstawienia dowodów dla wykazania spornych okoliczności. Muszą to być jednak środki dowodowe, które pozwolą na wiarygodne ustalenie okoliczności faktycznych. Jak bowiem twierdził Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 20 czerwca 2007 roku, przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań, które pozwalałyby na ustalenie wynagrodzenia, będącego bazą do wyliczenia podstawy wymiaru w sposób przybliżony lub prawdopodobny /III AUa 482/07, Lex 351867/. W trakcie postępowania dowodowego w sprawach z ubezpieczenia społecznego, mogą być przeprowadzane wszelkie dowody przewidziane przepisami kodeksu postępowania cywilnego. W celu udowodnienia wysokości uzyskiwanego wynagrodzenia dowodem mogą być tym samym zarówno dokumenty dotyczące wynagrodzenia osób zatrudnionych w tym samym okresie, w tym samym zakładzie pracy i przy pracy tego samego rodzaju co ubezpieczony, jak też zeznania tych osób. Nie sposób przy tym pominąć, iż wiarygodność i moc wszystkich dowodów jest oceniana przez Sąd na podstawie wszechstronnego rozważenia całości zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Odnosząc powyższe rozważania do realiów niniejszej sprawy nie sposób zdaniem Sądu pominąć, że choć S. G. (1) w dniu 21 sierpnia 2013 roku złożył wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury, to jednak wraz z nim nie złożył żadnych nowych dowodów pozwalających na sprawdzenie otrzymywanego świadczenia. Odwołujący na rozprawie w dniu 03 grudnia 2013 roku sam zresztą przyznał, iż nie dysponuje dowodami pozwalającymi na stwierdzenie zatrudnienia dłuższego niż ustalony przez ZUS, podobnie jak nie może wykazać wysokości otrzymywanego wówczas wynagrodzenia – wyższego, niż wynikałoby to z już wydanych decyzji organu rentowego. Bez takich dowodów niemożliwe zaś jest ustalenie wyższego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

Jeżeli natomiast chodzi o zaliczenie okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, to należy stwierdzić, że zgodnie z art. 10 ust. 1 wspomnianej wyżej ustawy, przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,

jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Należy mieć na względzie, że S. G. (1), aby uzyskać emeryturę, co do zasady powinien wykazać 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Jak wynika z niekwestionowanej w tym zakresie decyzji ZUS, odwołujący legitymuje się okresem składkowym – czyli okresem zatrudnienia w zakładach pracy – wynoszącym jedynie 19 lat i 12

dni. Cytowany wyżej art. 10 ustawy pozwala zatem „uzupełnić” różnicę pomiędzy wymaganym okresem 25 lat, a wykazanim okresem 19 lat i 12 dni, co wynosi właśnie – tak jak przyjął ZUS – 5 lat, 11 miesięcy i 18 dni podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Innymi słowy zatem, nie sumuje się okresów zatrudnienia z całym okresem podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników /trwającym w przypadku S. G. (1) od dnia 01 lipca 1977 roku do dnia 31 grudnia 1991 roku/, ale jedynie „dopełnia” brakujące okresy składkowe i nieskładkowe okresem tego ubezpieczenia, aby razem uzyskać wymagany próg 25 lat. W konsekwencji uznać należy, że decyzja organu rentowego w niniejszej sprawie pozostawała prawidłowa. Odwołujący nie przedstawił zaś ani nowych dowodów, ani nie ujawnił okoliczności, istniejących przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość. Nie spełnił tym samym przesłanek z art. 114 ustawy.

W tym stanie rzeczy, mając na uwadze powyższe, na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc orzeczono jak w sentencji.